

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ
ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА
„Утицај припреме одлуке о буџету јединица локалне самоуправе на ефикасно и
ефективно коришћење буџетских средстава”

26. јануар 2023. године

За ефикасније и ефективније коришћење средстава буџета јединица локалне самоуправе потребно је обезбедити благовремено спровођење поступка припреме буџета, усклађеност планираног обима средстава и очекиваних учинака активности са стварним могућностима њихове реализације и унапредити праћење и извештавање о ефектима који су постигнути.

Одлука о буџету је акт који доноси скупштина локалне власти и који уједно представља финансијски инструмент за алокацију средстава за одређену фискалну годину на кориснике, програме и намене у циљу испуњења надлежности и постизања циљева локалне самоуправе. Програмски модел буџета омогућава боље управљање учинком јавне управе, већу одговорност корисника буџета, успостављање снажнијих веза између годишњег буџета, утврђивања приоритетних расхода и издатака и спровођења јавних политика, као и већу транспарентност потрошње, а обавезан је од доношења одлуке о буџету за 2015. годину.

У периоду 2019–2021. године мање од 10% градова и општина је остварило планирани износ прихода и примања буџета, због чега у просеку годишње није остварено 32 милијарде динара. У истом периоду расходи и издаци градова и општина реализовани су са мање од 80% у односу на планирани буџет. Расходи и издаци буџета градова и општина за 2021. годину извршени су у износу који је за 65 милијарди динара мањи од одобрених апропријација. 24% градова и општина (седам градова и 28 општина) је Одлуку о буџету за 2021. годину донело након истека рока прописаног Законом о буџетском систему.

Програмске информације које треба да садрже описе програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава и циљева који се желе постићи у средњорочном периоду спровођењем програма, програмских активности и пројеката, често не садрже податке потребне за адекватно праћење и извештавање о оствареном учинку.

Циљ ревизије био је да оценимо да ли се начином на који се спроводи поступак припреме и доношења одлуке о буџету обезбеђује ефикасно и ефективно коришћење средстава буџета јединица локалне самоуправе и да ли постоји простор за унапређење.

Субјекти ревизије били су: Министарство финансија, Град Зајечар, Град Краљево и Општина Инђија.

Спроведеном ревизијом утврђено је да није обезбеђено да се потпуни предлози финансијских планова директних корисника буџета локалне власти достављају у року за све кориснике, због чега се део активности њихове припреме и усаглашавања преноси у наредни период и тиме скраћује време које је на располагању органу надлежном за припрему нацрта одлуке о буџету. Град Краљево и Општина Инђија нису обезбедили благовремену припрему плана капиталних издатака што доводи до кашњења приликом достављања предлога одлуке о буџету. Неблаговремено достављање предлога одлуке о буџету доводи до скраћивања расположивог времена за његово разматрање и усвајања одлуке о буџету након истека прописаног рока.

Код ЈЛС – субјеката ревизије постоје одступања оствареног и реализованог буџета у односу на планиране износе. Ова одступања су настала због планирања прихода и примања у износима који не одговарају стварним могућностима за њихово остварење и изостанка или недовољног разматрања података о статусу пројеката и усаглашености планираног обима активности са стварним могућностима за њихову реализацију.

Приликом планирања расхода и издатака предложене активности се недовољно разматрају у односу на расположиви обим средстава, циљеве које је потребно постићи и могућности за њихову реализацију у периоду на који се буџет односи. Обим и квалитет програмских информација садржаних у одлукама о буџету не приказују адекватно какве учинке треба постићи, односно стварне могућности за њихово постизање, у односу на планирана средства и период на који се буџет односи.

Министарство финансија је успоставило систем праћења и контроле који је ефикасан у откривању неусаглашености донетих одлука о буџету, али мере које се предузимају обезбеђују делимично отклањање откривених неусаглашености, што увећава ризик од њиховог понављања.

Извештаји о оствареном учинку не пружају адекватне информације о ефектима који су постигнути реализацијом буџета. Изостанак или непотпуни подаци о оствареним учинцима, изворима верификације и разлозима одступања од циљних вредности индикатора умањују квалитет или у потпуности онемогућавају анализу реализованих расхода и издатака насталих спровођењем програмских активности и пројеката са планираним буџетом у контексту остварених учинака, као и коришћење одлуке о буџету и извештаја о учинцима за унапређење ефикасности и ефикасности јавне потрошње и адекватно информисање грађана о ефектима оствареним реализацијом буџета.

Државна ревизорска институција је након спроведене ревизије дала препоруке у циљу повећања ефикасности програмског буџетирања и унапређења финансијског планирања у јединицама локалне самоуправе.

Допринос донете одлуке о буџету продуктивнијем коришћењу средстава може се обезбедити благовременим поступањем у процесу припреме и доношења одлуке о буџету која ће бити усклађена са реалним могућностима финансирања надлежности и развоја локалне самоуправе и која ће садржати и циљеве планираних активности за које су одређени индикатори учинка и циљне вредности помоћу којих се може пратити ефикасност и ефикасност утрошених средстава.